

Člověk a společnost

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních a místních.

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6.- 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučuje se ve 2 hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin). Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Během výuky je využíváno tradičních pomůcek (mapy, knihy, časová přímka), ale i moderních technologií (počítač, projektor, interaktivní tabule). Samotná výuka může být doplněna historickými výlety a exkurzemi do bližších i vzdálenějších koutů České republiky.

Kompetence k učení

- podporujeme rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa
- učíme žáky vyhledávat, třídit a zpracovávat, používat potřebné informace ze všech dostupných zdrojů (literatura, internet, video, mapy apod.)

- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- vedeme žáky k vyvozování nových poznatků v rámci logické návaznosti
- vedeme žáky k trpělivosti, plánování, organizování a hodnocení vlastní činnosti
- podporujeme snahu prezentovat se a prosadit se v systému soutěží a olympiád
- při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace

Kompetence řešení problémů

- vytvářením praktických úloh a situací učíme žáky problémy řešit
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení při řešení problému
- problémové situace učíme také žáky zvládnout týmovou spoluprací se zapojením diskuse
- při řešení problému ukazujeme žákům podobnost s historií

Kompetence komunikativní

- učíme žáky souvisle a výstižně formulovat své názory a myšlenky a zároveň je vedeme k toleranci vůči odlišným názorům
- rozvíjíme u žáků schopnost vyjadřovat se ústně i písemně na „kulturní úrovni“ (beseda, referáty, seminární práce, hry a soutěže)
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k osvojení dovednosti spolupráce rozdělením žáků do týmů
- učíme žáky uvědoměle přijímat a zastávat různé role ve skupinách, tvořivě v nich pracovat a využívat kladných vzorů
- nedovolíme žákům jakékoliv projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu

Kompetence občanské

- učíme žáky poznat, pochopit a tolerovat specifika národnostních zvyků a tradic
- učíme žáky poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit, podporujeme tím také vlastenecké cítění
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování ve škole i na mimoškolních akcích

Kompetence pracovní

- učíme žáky optimálně plánovat a provádět jejich pracovní činnost samostatně či ve skupinách a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie a postupy, pomůcky a techniku
- umožňujeme žákům kriticky i sebekriticky hodnotit práce z různých hledisek
- vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků
- výuku obohacujeme o praktické exkurze a výlety

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v tom, aby využívali; digitální technologie k orientaci v historické realitě
- vedeme žáky k tomu, aby pracovali s digitalizovanými historickými zdroji a prameny
- klademe důraz na ochranu osobních údajů a osobních dat žáků

<ul style="list-style-type: none"> - sestaví srovnávací tabulku o vývoji, uvede některá pravěká naleziště na našem území - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - popíše naše země v době železné - uvede příklady o vyspělosti Keltů na našem území - vysvětlí vznik států; zdůvodní, proč vznikly v povodí velkých řek - vysvětlí, co jsou městské státy - dovede vysvětlit vznik Bible - uvede příklady, co přinesly světu staroorientální státy - určí, kterým dnešním státům náleží uvedené oblasti - popíše způsob života ve starověkém státě - pracuje s dějepisnými mapami a s atlasem - dokáže srovnat vývoj starověkých států a střední Evropy 				
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy spojené s dějinami a mytologií Řecka - uvede přírodní podmínky významné pro vznik městských států 	<p>Starověk – Staroorientální státy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - Židé a judaismus - počátky písma, věd a první zákony, kulturní přínos prvních civilizací 		

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spartskou a aténskou výchovu - zdůvodní příčiny kolonizace a obchodu - vysvětlí pojem demokracie - objasní, jak byl řízen městský stát - zdůvodní příčiny, průběh a výsledky Řecko–perských válek - vyvodí příčiny a zhodnotí výsledky Peloponéské války - doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - objasní vzestup a pád Alexandra Makedonského, promíchání světových kultur 	<p>Starověké Řecko</p>	<ul style="list-style-type: none"> - starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína - Střední Evropa v období nejstarších států - - kořeny řecké civilizace - Archaické, Homérské a Klasické období řeckých států - městské státy - řecká kolonizace - Řecko–perské války - Peloponéská válka - řecká vzdělanost, věda a umění - Makedonie - Helénistické období 		
<ul style="list-style-type: none"> - doloží, jak se z Říma stalo impérium - objasní republikánské zřízení a funkce - popíše život v Římě a ve vojenském táboře - odhadne úlohu významných osobností - vysvětlí úlohu křesťanství - uvede oblasti římské kultury, které měly význam pro evropskou kulturu - porovná vývoj Západořímské a Východořímské říše 	<p>Starověký Řím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj Říma do ovládnutí Itálie (království, republika) - Římské císařství - počátky křesťanství - římská kultura - krize a rozpad Západořímské říše 		

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí události stoleté války, zhodnotí osobnost Jany z Arku, vyhledá souvislosti s naší historií - popíše život společnosti, zhodnotí úlohu reformátora, osobnost Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zhodnotí úlohu velitelů, zdůvodní výsledek husitského hnutí - zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad - vysvětlí, jak vznikla a působila jednota bratrská - rozliší a objasní pojmy: jagellonský stát, stavovská monarchie - popíše život v zemi, uvede změny ve výrobě a obchodu, vysvětlí pojem manufaktura, uvede nejvýznamnější vynálezy - objasní základní pojmy a shrne okolnosti související se vznikem středoevropského soustátí - vybere hlavní znaky a příklady památek kultury v době pozdního středověku - rozliší znaky, objasní pojmy, uvede představitele a příklady památek - na mapě ukáže cesty mořeplavců, uvede důvody hledání nových cest - shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků - sestaví přehled hlavních reformátorů a míst jejich působení 	<p>Pozdní středověk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doba poděbradská, jednota bratrská - jagellonský stát a stavovská monarchie - hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a v západní Evropě - cesta ke vzniku středoevropského soustátí - kultura v době pozdního středověku 		
--	--------------------------------	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem: absolutní monarchie - uvede významné osobnosti rudolfínské doby - vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání - popíše průběh třicetileté války, zapojení jednotlivých států - zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla - vysvětlí základní pojmy týkající se počátku kolonialismu v Anglii a prvního období kolonialismu 	<p>Raný novověk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - renesance a humanismus - objevné cesty a jejich společenské důsledky - náboženská reformace - počátky absolutních monarchií - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka - počátky kapitalismu v Anglii, první období kolonialismu 		
---	----------------------------	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Dějepis	8. ročník	
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí předchozí etapy vývoje, hlavní události a osobnosti - uvede změny ve společnosti - vysvětlí pojem: konstituční monarchie - uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti - vysvětlí pojmy vztahující se k absolutismu v Evropě, sestaví přehled absolutistických států a provede jejich srovnání - zhodnotí situaci v zemi, zhodnotí vliv osvícenců, posoudí osobnost panovníka a jeho reformy - porovná typ státu s ostatními v Evropě, doloží vzestup státu - vymezí znaky a oblasti, uvede významné památky a osobnosti - uvede nové myšlenky doby a jejich hlavní představitele - popíše život v naší zemi, rozliší oblasti, uvede významné osobnosti a památek 	Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století	<ul style="list-style-type: none"> - počátky novověku v Evropě - Anglická revoluce - zrod moderní vědy, průmyslová společnost - absolutismus v Evropě - Francie, Rusko, Prusko, Anglie - baroko, rozvoj vzdělanosti v době osvícenské - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - česká barokní kultura - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - vznik USA - státy na konci 18. století 	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VEGS – jsme Evropané VEGS – objevujeme Evropu a svět MKV – etnický původ MKV – multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí	ČJ OV M INF

<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o osvícenském absolutismu na zhodnocení významu uvedených panovníků, doloží jejich reformami, zhodnotí a objasní důsledky reforem - popíše boj za nezávislost a vysvětlí vznik občanské společnosti, sestaví přehled (typy) států a vlád <ul style="list-style-type: none"> - stanoví příčiny, popíše průběh revoluce a zhodnotí význam - rozpozná charakter válek, posoudí úlohu osobnosti v dějinách - srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vývoje států - vysvětlí, jak se hledaly odpovědi na řešení sociálních otázek - provede přehled hnutí, uvede cíle a zhodnotí výsledky - vysvětlí pojmy: klasicismus a romantismus - stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů - rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích, určí příčiny neúspěchu - zhodnotí situaci, posoudí postavení zemí, působení 	<p>Novověk od konce 18. století do r. 1918</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozené hnutí v Evropě - rozpozná znaky, oblasti, uvede příklady utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve II. polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA - 1. světová válka - situace v Rusku, ruské revoluce 		
---	---	--	--	--

<p>představitelů, uvede změny v politickém působení, rozliší představitele skupin a stran</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj Německa, zhodnotí úsilí a výsledek - stanoví příčiny, popíše průběh, určí důsledky pro další vývoj USA - uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety, rozliší pojmy: záminka a příčiny, vyhledá příčinné vztahy, popíše průběh války, posoudí výsledek a důsledky - rozezná odlišnost vývoje, vysvětlí důsledky - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - - využívá k orientaci v historické realitě novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí - - využívá k poznávání historické reality novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií 		<ul style="list-style-type: none"> - Historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály - Prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise - Digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí 		
---	--	---	--	--

- s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru				

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Dějepis	9. ročník		
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky	
<ul style="list-style-type: none">- rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení- posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy- vysvětlí pojem: fašismus, objasní vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy- uvede projevy, snahy o řešení a důsledky krize- uvede sled událostí při vytváření koalice, postoj velmocí a příčinné souvislosti- na příkladech zhodnotí postoj umělců- rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět- s použitím mapy a zejména na základě vlastní četby zdokumentuje život za protektorátu, uvede sled hlavních událostí, hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky druhé 2.války	Nejnovější dějiny 1918 – 1948	<ul style="list-style-type: none">- vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy- mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech- počátky fašistického hnutí- SSSR v meziválečném období- světová hospodářská krize a její důsledky- první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek- kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války- cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky- Protektorát Čechy a Morava- 2. světová válka, domácí a zahraniční odboj- poválečné uspořádání světa- poválečné Československo – únorový převrat 1948	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VEGS – jsme Evropané VEGS – objevujeme Evropu a svět MKV – etnický původ MKV – multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí	ČJ OV M INF	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady projevů odporu, organizování odboje domácího a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků, letců - vyhledá a uvede souvislost politického a hospodářského vývoje - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu) - objasní politický převrat a jeho důsledky 				
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí závislost Československa na vlivu SSSR - vysvětlí pojem: studená válka; uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému - na příkladech zdokumentuje vnitřní situaci Maďarska v r. 1956 a Československa v r. 1968 - na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický 	<p>Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavení Československa - studená válka - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - charakteristika západních zemí - krize sovětského impéria („perestrojka“) - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ 1989 - rozpad Československa, vznik České republiky 1993 - Česká republika na přelomu tisíciletí 		

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v tisku informace o krizi sovětského impéria („perestrojka“) a objasní snahu o změnu systému - sestaví přehled hlavních událostí a doloží důsledky - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v r. 1993 - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sleduje tisk, vyhledává informace, sestaví přehled nejvýznamnějších objevů, vynálezů, výtvorů a děl a jejich autorů - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí, - využívá k poznávání historické reality moderních a soudobých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií 		<ul style="list-style-type: none"> - technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace - Historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály - Prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise - Digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí 		
--	--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap moderních a soudobých dějin - - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru 				
--	--	--	--	--

Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova k občanství je rozdělen do několika oblastí: **Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo a Mezinárodní vztahy, globální svět.**

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6., 7., 8. i 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá nejčastěji ve třídách, někdy v počítačové učebně, občas v terénu, především v oblasti Člověk ve společnosti (učivo: naše obec, region a kraj). Odborníci a zajímaví lidé, které si zveme na besedy, nás navštěvují většinou přímo ve škole.

Kompetence k učení

- snažíme se vést žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a budoucnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a třídit potřebné informace v příslušné odborné literatuře a na internetu
- ve výuce učíme žáky hodnotit své výsledky a diskutovat o nich
- podporujeme samostatnost a tvořivost

Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky k samostatnému řešení daného problému, napomáháme mu hledat další řešení
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- ve škole i při mimoškolních akcích sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kultivované vyjadřování
- vedeme žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s různými lidmi v různých situacích
- učíme žáky naslouchat druhým
- učíme žáky rozlišovat verbální a nonverbální komunikaci
- nabízíme žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
- podporujeme kritiku a sebekritiku
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe i ostatních lidí

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- výuka přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech
- učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny i práci jednotlivce ve skupině
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu

Kompetence občanské

- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogová problematika, šikana, kriminalita mládeže)
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- podporujeme spolupráci s obcí, policií, složkami IZS apod.
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáka smysl pro povinnost
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy oceníme
- seznamujeme žáky s různými profesemi, ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání, o dalším studiu

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci
- vedeme žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data
- klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Občanská výchova		6. ročník	
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky	
Uvědomuje si význam vzdělání Chápe dodržování norem ve společnosti Uvědomuje si význam harmonických vztahů v rodině Orientuje se ve světě financí Popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi (i s ohledem na měnící se životní situaci) Dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi, Vysvětlí, jakou funkci mají banky a jaké služby občanům nabízejí	Naše škola Domov a rodina Majetek, vlastnictví, peníze Finanční gramotnost	Systém vzdělávání v ČR Vzdělání jako celoživotní proces Pravidla života ve škole, školní řád Školní samospráva Příbuzenské vztahy (rodokmen), role členů rodiny, funkce rodiny, vztahy v rodině Pojem domov, prostředí domova Hospodaření s penězi Funkce a podoby peněz Formy placení – hotovostní, bezhotovostní, platební karty	VDO - občanská společnost a škola OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí VDO - formy participace občanů v politickém životě VDO –občan, občanská společnost a stát	Český jazyk Přírodopis Matematika Zeměpis Dějepis Ekologická výchova Rodinná výchova	

<p>- respektuje a dodržuje normy chování při používání digitálních technologií a při interakci v digitálním prostředí - respektuje a dodržuje zásady autorského práva - pracuje s informacemi v souladu se zákony</p>		<p>- přehled pravidel a jejich praktické používání</p> <p>- zásady autorského práva a jejich dodržování v praktických situacích (při práci s texty, obrázky a videi), respektování licencí (např. užití díla pro osobní potřebu, komerční využití díla, vytváření odvozených děl), citace, souhlas autora</p> <p>- práce s informacemi – férové užití děl, problematika stahování, sdílení a šíření</p>		
---	--	---	--	--

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Občanská výchova		7. ročník	
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky	
<p>Dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi,</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci mají banky a jaké služby občanům nabízejí</p> <p>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti (příjmy, výdaje, jednorázové, pravidelné)</p> <p>Objasní pojmy vlast a vlastenectví</p> <p>Pozná státní symboly</p> <p>Uvede příklady významných míst, událostí a osobností</p> <p>Na příkladu státní správy a samosprávy popíše princip a způsob řízení demokratického státu</p>	<p>Majetek, vlastnictví, peníze</p> <p>Finanční gramotnost</p> <p>Naše vlast</p> <p>Státní správa a samospráva</p>	<p>Rozpočet rodiny</p> <p>Úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing</p> <p>Banky, aktivní a pasivní operace, produkty finančního trhu</p> <p>Vlast, vlastenectví</p> <p>Památná místa</p> <p>Co nás proslavilo – významné osobnosti</p> <p>Státní symboly, státní svátky a významné dny</p> <p>Orgány a instituce</p>	<p>VDO - občanská společnost a škola</p> <p>OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO - formy participace občanů v politickém životě</p> <p>VDO –občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Přírodopis</p> <p>Matematika</p> <p>Zeměpis</p> <p>Dějepis</p> <p>Ekologická výchova</p> <p>Rodinná výchova</p>	

<p>Zná kulturní instituce</p> <p>Zhodnotí nabídku kulturních institucí</p> <p>Kriticky přistupuje k mediálním informacím</p> <p>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>- zhodnotí, které osobní údaje mohou být zneužity a proč - navrhne, jak chránit svou digitální identitu a digitální stopu a jak se chránit proti neoprávněnému nakládání s osobními nebo citlivými údaji v digitálním prostředí - navrhne, jak postupovat v případě, že se stane obětí nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů ve fyzickém nebo digitálním prostředí</p>	<p>Kulturní život</p>	<p>Masová kultura, masmédia</p> <p>Prostředky masové komunikace</p> <p>osobní údaje a citlivé údaje a jejich ochrana</p> <p>- příklady nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů včetně fotografií a videí</p>	<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO –občan, občanská společnost a stát</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	
---	------------------------------	--	--	--

<p>Vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivce i společnosti dodržování společenských norem</p> <p>Rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</p> <p>Na příkladech vysvětlí příčiny sociální nerovnosti lidí</p> <p>Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické chování</p> <p>Zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>Lidská setkání a vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití</p>	<p>Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi</p> <p>Lidská solidarita</p> <p>Výhody spolupráce lidí</p> <p>Pravidla chování</p> <p>Rovnost a nerovnost</p> <p>Osobní a neosobní vztahy</p> <p>Konflikty v mezilidských vztazích</p> <p>Morálka a mravnost</p>	<p>MV – fungování a vliv médií na společnost</p> <p>MKV – princip sociálního smíru a solidarity</p>	
<p>Vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivce i společnosti dodržování lidských práv</p> <p>Zdůvodní význam ochrany lidských práv pro vlastní život</p> <p>Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých</p> <p>Přiměřeně uplatňuje práva spotřebitele</p> <p>Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p>	<p>Lidská práva</p>	<p>Poškození lidských práv</p> <p>Zajištění obrany státu, povinnost občana při zajištění obrany státu</p>		

<p>Rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí</p> <p>Uvede některé globální problémy současného světa, vyjádří na ně svůj osobní názor</p> <p>Uvede příklady možných projevů globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</p> <p>Uvědomuje si, jak může poznání vlastní osobnosti ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými a kvalitu života</p>	<p>Právní základy státu</p> <p>Globalizace, globální problémy</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí</p>	<p>Znaky státu</p> <p>Složky státní moci – orgány a instituce</p> <p>Významné globální problémy – ochrana životního prostředí, třídění odpadů</p> <p>Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání</p>		
---	--	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Občanská výchova		8. ročník	
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky	
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování různých cílů	Podobnost a odlišnost lidí	Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti Charakter Vrozené předpoklady, osobní potenciál	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika OSV – komunikace	Český jazyk Přírodopis	
Rozpozná projevy záporných vlastností u sebe i druhých	Vnitřní svět člověka	Vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti	OSV – kooperace a kompetice	Matematika	
Kriticky hodnotí a usměrňuje své chování a jednání		Systém osobních hodnot Sebehodnocení	OSV – sebepoznání a sebepojetí		
Rozvíjí své osobní přednosti, překonává osobní nedostatky a pěstuje zdravou sebedůvěru	Osobní rozvoj	Motivace, aktivita, vůle Osobní kázeň	OSV – psychohygiena OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Zeměpis Dějepis	
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování svých cílů			OSV – poznávání lidí OSV - mezilidské vztahy	Ekologická výchova	
Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek				Rodinná výchova	
Rozlišuje formy vlastnictví a druhy majetku i jeho ochrany		Formy vlastnictví, práva spotřebitele			

<p>Chrání majetek při běžných rizikových a mimořádných událostech</p> <p>Rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, včetně činností armády</p> <p>Rozlišuje nejčastější typy a formy státu</p> <p>Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické chování</p> <p>Zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, manželství</p> <p>Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	Majetek a vlastnictví	Druhy majetku Pojištění majetku	VDO –občan, občanská společnost a stát	
	Právní základy státu	Státní občanství Ústava ČR Složky státní moci	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
	Lidská práva	Šikana, diskriminace	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
	Právní řád České republiky	Právní řád, právní ochrana Soustava soudů Právní norma a předpis	MV – fungování a vliv médií na společnost MKV – kulturní difference MKV – etnický původ	
	Protiprávní jednání	Druhy postihu Trestní postižitelnost Porušování předpisů a práv - postup pro oběti nenávistných a podvodných praktik nebo pro oběti zneužití osobních údajů (např. v případě	MKV – lidské vztahy MKV – sociální smír a solidarita	

<p>respektuje a dodržuje licence, které upravují majetková práva autorů</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady toho, co je a co není možné dělat s cizím dílem bez souhlasu autora - rozpozná projevy šíření nenávisti, omezování svobody projevu, vydírání, podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji v digitálním prostředí - v reálné nebo modelové situaci kultivovaně vyjadřuje osobně i digitálně svůj názor, souhlas, podporu nebo nespokojenosti a kritiku ke stavu nebo situaci ve své škole nebo k dění ve svém okolí a obci - analyzuje a srovná, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a v digitálním prostředí – - analyzuje a doloží, jak a v jakých situacích digitální technologie zlepšují nebo zhoršují život různým sociálním skupinám <p>Rozpozná protiprávní jednání včetně korupce</p>	<p>Právo v každodenním životě</p> <p>Principy demokracie</p>	<p>nenávistných komentářů, ztráty nebo zneužití hesla, krádeže digitální identity</p> <p>Význam právních vztahů</p> <p>Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VEGS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>VEGS – jsme Evropané</p>	
--	--	--	---	--

Oblast: Člověk a společnost		Předmět: Občanská výchova		9. ročník		
Ročníkové výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy a poznámky		
<p>Uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích</p> <p>Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>Rozvíjí své osobní přednosti, překonává osobní nedostatky a pěstuje zdravou sebedůvěru</p> <p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování svých cílů</p> <p>Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>Rozliší státní příjmy a výdaje</p> <p>Uvědomuje si funkci výroby obchodu a služeb</p>	Vztahy mezi lidmi	<p>Mezilidská komunikace</p> <p>Problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>Světová náboženství</p>	<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV – komunikace</p> <p>OSV – kooperace a kompetice</p>	Český jazyk		
	Osobní rozvoj	<p>Životní cíle a plány</p> <p>Životní perspektiva</p> <p>Adaptace na životní změny</p>	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>OSV – psychohygiena</p> <p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	Přírodopis	Matematika	
	Majetek a vlastnictví	Rozpočet státu – význam daní	<p>OSV – poznávání lidí OSV - mezilidské vztahy</p>		Zeměpis	Dějepis
					Ekologická výchova	Rodinná výchova

<p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vysvětlí podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>Rozlišuje úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, včetně činností armády</p> <p>Rozlišuje nejčastější typy a formy státu</p> <p>Objasní výhody demokratického řízení státu pro život občanů</p> <p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů</p> <p>Uvede některé významné mezinárodní organizace, ke kterým má ČR vztah</p> <p>Popíše výhody spolupráce mezi státy</p> <p>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní</p>	<p>Peníze, výroba, obchod a služby</p> <p>Principy tržního hospodářství</p> <p>Právní základy státu</p> <p>Principy demokracie</p> <p>Evropská integrace</p>	<p>Trh, poptávka, nabídka</p> <p>Formy podnikání</p> <p>Znaky státu</p> <p>Typy a formy státu</p> <p>Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu</p> <p>Evropská unie a ČR</p>	<p>VDO –občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MV – fungování a vliv médií na společnost</p> <p>MKV – kulturní difference</p> <p>MKV – etnický původ</p> <p>MKV – lidské vztahy</p> <p>MKV – sociální smír a solidarita</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>	
---	---	--	--	--

<p>názor, popíše jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva</p> <p>Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p>	<p>Mezinárodní spolupráce</p>	<p>Podstata, význam a výhody evropské integrace</p> <p>Významné mezinárodní organizace – NATO, OSN, Rada Evropy</p> <p>Role ozbrojených sil – armáda, obrana státu i krize nevojenského charakteru, účast v zahraničních misích</p>	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VEGS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>VEGS – jsme Evropané</p>	
	<p>Globalizace a globální problémy</p>	<p>Významné globální problémy a způsoby jejich řešení, včetně válek a terorismu</p> <p>Projevy, klady a zápory globalizace</p>		